

DOBROGEA JUNĂ

Dobrogea a Dobrogenilor

Director: CONSTANTIN N. SARRY

ABONAMENTE:
Pe un an 40 Lei — Pe 6 luni 20 Lei
Anunțuri și Reclame după învoială

ORGAN NAȚIONAL DOBROGEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BUCUREȘTI. — STR. PĂTRAȘCU-VODĂ, No. 4.
Manuscrisele nu se înapoiază

LABOR OMNIA VINCIT!

Pentru aceia dintre noi, cari, o-dinioară, în vremurile bune și liniștite, treceam granițele ca să cunoaștem și altă lume, Elveția — statul „neutr” dintre vechile fruntării ale Franței, Germaniei, Austriei și Italiei — apărea, în toate ale ei, ca țara cea mai fericită de pe fața pământului, care merita numele de „Grădina Europei”, cum se obișnuia să i se zică.

Aceeași părere s'a continuat să se păstreze de către toți, despre această țară și după război. Reușind să se strecoare printre vălurile focului împrejmuitor, ea a rămas ferită de toate urmărilor rele ale războiului universal și, pe deasupra, și-a făcut treburile într'un mod strălucit, așa că francul respectiv — măsura bogăției unei țări — a ajuns să prețuiască de cinci, de șase până și de mai mult de zece ori față de unitățile corespunzătoare din celelalte state.

Pentru observatorul deprins să treacă, ca găscă prin apă, peste judecata lucrurilor, a oamenilor și a împrejurărilor, Elveția trebuie să apară deci și astăzi ca o țară fericită. Și totuși...

Zeci de bănci mari elvețiene sunt în pragul falimentului, ca unele ce au depozitat sume enorme de bani în bancnote străine azi foarte scăzute; industria națională a acelei țări, ciocolateria, lăptăria cu derivatele ei, mătăsăria și ceasornicaria e în descompunere, orce export venind cu neputință pe urma mării deosebiri de valută; sezonul de viliatură care asigură atâtea venituri la sute de mii de familii elvețiene, va fi mort de pe urma aceleiași cauze. Un prăpăd în toată regula.

Nu suntem, dară, noi Românii, cei mai nenorociți oameni de pe lume! Războiul abătut asupra întregii Europe, a târât în nimicirea lui până și statele, care nu l'au împărțat. Nu mai vorbesc de țările beligerante, învinse ori victorioase, care trec azi toate prin crize foarte grele.

Nu, hotărât, nu! Nu suntem noi cei mai nenorociți. Și e foarte întemeiată convingerea exprimată în

Conferința din Paris, că *România va avea în trei ani de zile o situație financiară mai bună decât Franța și în cinci ani o situație mai bună decât Anglia.*

Cu resursele ei agricole, forestiere și miniere, România mărită, cu corpul ei tânăr și sănătos, se va repune cea dintâi pe picioare, după boala această obștească, cumplită și îndelungată.

Ca să putem ulita însă necazurile ce le aduc vremurile grele prin care trecem; ca să isbutilm a alunga din suflete orice îndoială, ca să isbândim să scoatem din pământul acesta mânos și darnic toată bogăția capabilă a ne asigura iarăși o viață fericită și liniștită, trebuie să ne punem cu toții pe muncă.

Labor omnia vincit! — munca le învinge pe toate, spuneau antemergătorii noștri, și adevărul acesta rămâne sfânt și în picioare pentru toate vremurile.

Se întreabă însă unii: La muncă! Dar cu ce?

Cu tot ce ne va eși în cale, le vom răspunde. De va fi nevoie, cu unghilele chiar să scărmanăm pământul și casna nu ne va fi de geaba!

Apelul meu se îndreaptă, în deosebi, către scumpul mei Dobrogeeni.

Din puținul de care dispune statul nostru slăbit și sărăcit, rupând dela inimă, ne-a dat și ne va mai da tot ce poate. S'au dat sămânțe, mult puține vite și se vor mai da. Să nu stăm dar cu mâinile încrucișate și cu ochii în pământ. Să punem mână dela mână, vită lângă vită, să aruncăm grăunțele peste ogoarele înfometate, ale Dobrogei noastre și dacă e adevărat ca România se va reface cea dintâi printre statele mari ale Europei, e și mai în afară de orice îndoială, că Dobrogea va lua înainte tuturor provinciilor din România Mare, în cea mai scurtă vreme.

Căci Dobrogea care e bogată, știe să răsplătească pe Dobrogeanul muncitor.

Const. N. Sarry

Bateți și vi se va deschide?

Vânzarea în comun a rapitei

Casa Centrală a Băncilor Populare ia act de protestul Băncii dela Cogelac și îi dă completă satisfacțiune.

Măscarea cooperativă, organizată și susținută de statul nostru, a avut dintru început în noi cei mai serveniți și mai dezinteresaji aparători. Ne-am dat foarte bine seama și am căutat să convingem și pe toți Dobrogenii de adevărul, că numai printr-o concurență frățească, sănătoasă și ordonată, ei ar putea scăpa rodul muncii lor de speculatorii și mijlocitorii cari au luat până acum partea leului.

Tocmai de aceea și în apărarea principului însuși al cooperării, am intervenit cu toată hotărârea în diferendul iscat în ultimul timp între Casa Centrală și diferite Bănci Populare din Jud. Constanța, cu prilejul desfășurării prin acea instituțiune a rapitei locuitorilor din comunele respective.

Trebuie să recunoaștem dela început, că am găsit atât la d. Cercel, directorul Cassei Centrale, cât și la toți colaboratorii d-sale, întreaga ascultare și bunăvoință cuvenită. Depreșiți cu bruschetea, nesimțirea și — dacă vreți — cu necinstea vechilor birocrati, suplețea de caracter, spiritul de îngăduire, conveniența de procedură, calmul și curăția sufletetească a conducătorilor funcționarilor Cassei, ne-au surprins în mod plăcut. Ne îndeplinim o plăcută datorie făcând această mărturisire.

Din textul întâmplării ce urmoază se va putea vedea întreg obiectul neînțelegerii în chestiune.

D. Cercel n'a căutat să ascundă nimic din adevăratele ce au provocat acea pro-

testare, ci a căutat numai să le explice sau să le atenueze.

Din răspunsul scris dat Băncii dela Cogelac — și care privește toate băncile interesate în această operațiune — se va vedea că prețul de l. 1.60 pe kgr. e numai provizor. Casa Centrală dispunând încă de rapia nevândută, care se va desfășura pe preț mai mare — majorat încă prin deprecierea leului nostru — întreg acest câștig se va restrânge și asupra vechilor vânzări, așa că prețul definitiv se speră a fi de cel puțin 1.90—2.00 kilogramul.

Apoi 100.000 lei, reținuți de Casa Centrală din primele vânzări, în vederea unui proces în perspectivă din partea cumpărătorului cărui nu i s'a putut livra la timp marfa, din cauza greutăților cunoscute de transport — proces ce se speră că va fi evitat — vor fi de asemenea repartizați vânzătorilor.

D. Cercel a recunoscut de asemenea că chestiunile arătate în contul ar fi exagerate și a ordonat imediat cercetări în consecință.

În sfârșit d-sa a atribuit Băncilor, care au avut de suferit lipsuri, întreg plusul constatat la Brăila.

Raportul Băncii din Cogelac

Domn. e Director.

Subsemnații, președinți și reprezentanți ai Băncii Populare din Cogelac, județul Constanța, venim respectuos a supune cunoștinței și aprecierii d-vo. următoarele:

Pe la jumătatea lunii Septembrie anul trecut, s'a prezentat în conuna noastră d. subinspector D. Stolanovici, ca delegat al dvs., care ne-a arătat — sprijinit și pe anume publicațiuni — că, Casa Centrală a Băncilor Populare a fost autorizată a exporta cinci sute vagoane de rapia; ne-a slătit să punem toate cantitățile de acest produs la dispoziția Cassei Centrale, chemată a ne scăpa pe viitor de intermediari și speculatori. Prețul vânzării urma să fie — ne asigură d-sa — de lei trei de kgr., din care Statul lua și diferitele taxe iar Cassa comisioanele și spesele, ar fi rezultat pentru noi un preț definitiv de lei 2—2.20 de kgr.

Convenind în aceste condițiuni și încrezătoare în spusele delegatului dvs., Banca noastră, pe spesele ei, a făcut ca și locuitorii satelor vecine să consimtă a vinde rapia lor în comun cu noi. Nu puțin ne-au fost alergăturile, strădănițele în această privință și nici bacșurile date celor dela C. F. R., ca să putem obține și porni vagoanele necesare, până la Cernavoda, unde ni s'a scăzut 6.000 kgr. de rapia din cantitatea adusă de noi, ca fiind lipsă, — cantitate care a eși în plus la Brăila, dovadă că nu noi am cercat să înțelăm la cântar.

În contul cantităților depuse, de aproape 33 vagoane, am luat o arvună la Federația din Constanța de 120.000 lei, pentru care plătim procente și astăzi. După aproape 6 luni, în ziua de 19 Februarie c., primim din partea acelei Federații un compt, prin care, după ce ni se reține din partea Cassei Centrale suma de lei 44.077 lei, iar din partea Federației 10.520 lei, spese și comisioane, ni se pune la dispoziție suma de lei 459.574,45, revenind lei 1.60 bani de kgr. la cantitatea de 29.3813 kgr.

Datorîntem, dela început, să vă mărturisim, domnule Director, că nici unul din intermediarii și speculatorii vechi — de cari, chipurile, vrea să ne scape Casa Centrală Băncilor Populare — ar fi îndrăznit să-și permită o asemenea mistificare!

Ne permitem, dar, a ne plânge dvs., că una ne-a îngăduit și am convenit ca oamenii de bună credință, cu mandatul Cassei Centrale și alta ni se prezintă astăzi prin Federația din Constanța. E o diferență care se urcă la nu mai puțin de 145.633 lei.

Apoi, spesele și comisioanele în sumă de 54.597 lei ne par exagerate.

În sfârșit, găsim că diferența de cântar — în plus dela Brăila ne revine nouă, fiindcă ea reprezintă milus-ul dela Cernavoda, constatat în dauna noastră.

Cunoașteți, presupunem, domnule director, starea mizerabilă a locuitorilor din Dobrogea: Evacuați în pripă, jefuiți și arși de un dușman nemilos, azi n'avem pe ce pune capul, iar puținele recolte ce am făcut, sunt rezultatul scărmanăturilor degetelor noastre la pământ, pentru că vite și unelte nu avem.

Așa dar, pe când, dacă vindeam în Octombrie anul trecut rapia noastră la Tulcea, unde, după prețul Barsei, am fi obținut lei 1.95 pe kgr., și luând atunci imediat banii ne am fi cumpărat cele necesare, primim astăzi, după șase luni, cu 15 la sută mai puțin în timp ce vitele trebuincioase nouă s'au scumpit la înțel.

Dacă nedreptatea aceasta se va consuma până la sfârșit, înțel și va prevenim, d-le Director, că nu numai noi vom căuta să ne găsim alurea jădecători cu competență și cu inimă, dar însuși așezământul Băncilor Populare, care, înaintea tuturor, trebuie să va ne dvs. scump, va leși cu prestigiu și răbit.

Încrederea atât de bunăvoitoare astăzi a țărânilor, nu e bine, credem, să se piardă cu desăvârșire.

Președintele Băncii Populare din Cogelac, (ss) Fr. Ritter, Membru delegației: (ss) Const. N. Sarry, Gheorghe Verzea și Iohan Schon

Răspunsul Cassei Centrale

La raportul Dv. de azi relativ la prețul de 1,60 pe kgr., cu cât s'a plătit rapia Dv., răspundem că acesta este un preț provizoriu, cel definitiv ce va reveni pentru rapia vândută anul acesta, prin Centralele Cooperativelor Sătești, se va cunoaște numai după ce vom vinde și restul de rapia pe care o mai avem încă.

La recepționarea făcută la Brăila s'a găsit 5.212 kgr. mai mult decât s'a constat prin procesele verbale de rece. Ne la Cerna-Vodă în șlep, contravaloarea căreia am dispus a se plăti Federației Constanța, pentru a o achita unităților cooperative cu minusuri la șlep.

p. Director, DRĂGĂNESCU

Literare

DIN CAPTIVITATE

Serisori pentru mai târziu

COPILULUI MEU

IV

Muncit de mîntea ta naivă, zdrobit în dragostea-ți filiașcă, în frageda-ți închipuire: și'n bunătața-ți îngerească, Te-ai hotărât s-o lei prin lume c'o trăistoară în spinare, Să vii să mă găsești, copile și să'mi aduci, zicî, de mîncare... Am plîns, când și-am citit scrisoarea, d'un simțimînt pios cuprins Și alți captivi aci cu mine și ei așijderea au plîns...

Am plîns, dar plînsul meu, băiete, a fost un plîns de bucurie Al celui care de departe atîta de iubit se știe... Nu plînsul, care-l plîng în taină de cincisprezece luni de zile, De când o soartă nendurată m'a asvărît, aci, copile, Acilea 'ntre străini și vitregi, de care chiar compătimit Mă simt nemulțumit în mine și-adeșea ori chiar umilit.

Să vii la mine! Nu știi, poate, că între țări sunt astăzi stavili, Cum n'au mai fost în omenire, cum nu s'au pomenit în pravili, Că guri de tun stau între neamuri, ca năindurători balaori, Vărsînd pîrjol, venin și moarte, ca năicodată adinaori, Și că Diavolul desmetic, în chip de generos ostaș, Teroare 'mprăștie și vîrjă, neaduplecat, rînjit, trufaș... Tu nu-ți dai seama, dragă, încă, ce însemnează această luptă, Din ce în ce mai nenjeloasă, mai dără și mai nentrecută, — Tu nu pricepi ce vrea să scape din scumpa ei supremație O nărvilită, impotentă, nevrednică diplomație, — Și care poate fi puterea așa cum nu va fi și nu-i, Ce poate ține p'un părinte departe de copiii lui!... Dar va veni odăza ziua, în plină fază tinereji, Când prins și tu ca toată lumea, în vraja și'n vîltoarea vieții Intuitiv vei înțelege și peremptoriu vei admite, Că'n rostul nostru-s exigente năprasnice, nesocotite, — Că drepturile cucerite prin veacuri de Societate Nu pot și nu vor fi-abolite noi puțin abandonate, — Că individul cât de strănic și un atom neînsemnat Și că mai sus de orice doruri stau rațiunile de stat! Cum Statul, monstrul asta clasic, această mare ficțiune, Această întru tot și toate perfectă imperfecțiune, Acest complex sădit de forțe abstracte-infinisimale, De rațiuni ce vor rămîne aievea iraționale, De și pe placul tuturor totuși pe placul nimănu, Cum poate ei să se conserve! — nu-i loc aci ca să și-o spu, Când, terminat Calvarul d'astăzi, ne vom găsi acasă iarăși, Când timp și poftă de discuții noi vom avea cu bunii tovarăși, Atunci om sta ca să discernem și chestiuni d'acestea grave, — Dar azi cu inimile fripte, cu pleoapele de plîns jilave, Să ne vedem de ce ne doare, de ce ne-apasă mult și greu, Că poate-om da de lecuirea noi în chiar noi, copilul meu.

Imi scrii că ești mălănit, firește, că'n anul asta trist ca Iadul Crăciun, moșneagul bun și darnic, nu și-a adus ca'n alți ani bradul, — Că, dacă n'am fost eu acasă, nici el n'a mai voit să vie... Cât adevăr, câtă dreptate și clasică filosofie! — Ai spus-o instinctiv, băiete și și-o confirm ritos și eu: Copilul care n'au părinte, ei nu mai au nici Dumnezeu!

Că ai rămas lipsit de daruri, doi ani dearîndul — nu te plînge, Durerea, cred, îți este mare, dar caută de și-o înfrînge... De vrei să mă ascuți, copile, deprinde-te de pe acuma, Să nu privești avid și dormic în sus și în spre Ceruri numa! — Ci și 'n spre jos aruncă-ți ochii, și vei vedea nemilclic Că nu ești tu cel mai de jale, ori singurul nenorocit! Durerea, scump odor al tăii, e aluatul sfînt, în care Se plămădește Fericirea eternă, binefăcătoare, Ce întreține Universul cu tot ce e pe el finit! Și face ca s'apară Moartea ca o supremă folosință... Durerea e aceea care, te face, azi, copilul meu, Că să și aduci de mine-aminte și să mă pomenești mereu!

Dar, cum spusel, aruncă-ți ochii în jos, spre lumea din afară, Să vezi cât ea-i de necăjită, ce viață duce ea amără, S'auzi căși copilași, săracii, cu tral nesigur de-azi pe mâine, Cereșe bătînd din poartă n' poartă un codru cât de mic de păine, Cum ei, bieți, îngrijesc de mame, ce zac bolnave, pe pustiu, Cum își invocă zilnic tații, cari au plecat și nu mai... scriu, — Și sunt încredințați d'atuncea durerea ta orcăt de mare Iși va găsi în chiar ea însăși neprețuită alinare!

Ineacă-ți, dar, durerea 'n tine, și-așa s'o faci chiar viața 'ntreagă, Să n'o împărțeați la alții, căci la nimic nu-ți servă, dragă, Al tăi, chiar dacăo cred, băiete, n'o cred decât pe jumătate, Străinii vor căta profituri, ori joz de tine își vor bate, — Și dacă vei simți nevoia să spu și altor al tău dor, Să cauci un copac, o stîncă și 'ncredințea-ți numai lor.

Cu asta îmi închei scrisoarea, a patra ce de-aci îți scriu Și, cum se vede, și această e scrisă „pentru mai târziu”.

Const. N. Sarry

Mina 1920, 17-20 Ianuar 1918.

Chestia transporturilor silite în parlament

Comunicarea domnului deputat N. Bonjug-Tulcea

Cu onoare, fac d-lui Ministru de Interne, următoarea comunicare:

Județul Tulcea a fost în permanență front de luptă și a suferit ocupațiunea tiranică, a armatei și a ad-ției inamice, bulgare, aproape doi ani încheiați.

În acest timp, rechizițiile de vite și căruțe s'au făcut fără nici o milă.

Țăranii noștri, care înainte de război își făceau o fală din mulțimea vitelor și căruțelor lor sprintene, au fost reduși din acest punct

de vedere, la ultima expresie a lipsei.

Ca să și refacă vitele și căruțele pierdute, mulți și-au vîndut; arte din pământuri, alții și-au vîndut chiar casele!

Toate încercările de a se reconstitui, au rămas însă zadarnice, stîndu-ten, elvînșna în cale, scum-petea. Și astăzi, ca și în timpurile cele mai rele, oamenii își fac culturile întovărășindu-se câte doi și câte patru, izbutind, cu multă anevoință, să și lucreze o mică parte

din pământuri, restul rămânându-le păroașă.

Totuși, ad-ția trecută, a județului nostru, n'a vrut să se impresozeze de lipsurile în care se găsea această nenorocită țărănișe și a silit-o să facă, peste puterile ei, mii de transporturi de corvadă. S'a cărat—și pe vreme bună și pe vreme rea și de cine s'a putut și de cine nu s'a putut, când se cuvenea și când nu se cuvenea,—fan, cărămida, lemnul de construcție și lemne de foc, ad-ților de plai, secțiilor și comandamentului de jandarmi, parchetului, tribunalului, prefecturii, primăriei, regimentului 73 și altor instituțiuni din orașul și din jud. Tulcea; ba ce e mai regretabil, s'a cărat și particularilor, „favoriți ai ad-ției aceleia”!

Efectul acestor corvezi a fost „sustragerea sătenilor dela munca câmpului și treburile reclamate de gospodăriile lor, reducerea întinderii semănăturilor de toamnă, la jumătate din cât s'a cultivat anul agricol trecut, istovirea și des-nădejdea”!

Ca exemplu de proporții exagerate în care s'au făcut aceste corvezi și consecințele nenorocite, ce le-au putut avea asupra locuitorilor, îmi permit să vă citez, la întâmplare, câteva cazuri și anume, cazul comunei Bașchii, unde oamenii au ajuns „la al zecelea transport de câte 2—3 zile”, ceea ce e un cantum de „douăzeci—douăzeci și cinci de zile, de corvadă” și acestea „numai pentru instituțiile amintite mai sus”, nu și pentru corveziile construiții bordeelor—adăpost provizor veteranilor, pentru muncile agricole făcute văduvelor de război și soților mobilizaților, transporturile făcute pentru școala, primăria și jandarmeria din localitate!

Cazul comunei „Beidaud”, unde într-o singură zi „s'au scos 100 de căruțe”, impunându-li-se să care lemne „Batalionului de jandarmi din Constanța” și cazul comunei „Sărinasuf”, unde țărani, „în desperarea lor”, ca să scape de angarii, „au dat foc sirei de fân a d-lui Șeifula Balburi”, pe care l-au păgubit, astfel, de o avere de 20.000 de lei!

Cazul comunei „Mihail Cogălniceanu”, din care „mulți țărani și-au părăsit vetrele lor” și s'au stabilit în orașul Tulcea, unde nu le cere nimeni să facă angarii, caraulă, prestație, nimic!

Ceace a expersat spiritele, a fost mai ales „arbitrariul” cum s'au făcut corveziile acestea, neținându-se seama nici de puterile oamenilor, nici de nevoile lor și nici de dreptatea lor, „plătindu-li-se ridicola sumă de 9—15 lei de transport sau 4—5 lei pe zi”!

Domnule Ministru, cum aceste

covezi, „deși cu mai multă precauțiune, se fac totuși și astăzi, și cum puține zile ne despart de campania de muncă a câmpului, pentru a pune pe țărani în situația de a nu mai putea fi sustrași dela ocupația lor, atât de necesară pentru ei și atât de imperios cerută de interesele țării, vă rog, „desființați corveziile acestea silită”, care ne amintesc tristele timpuri ale Regulamentului organic, „dispozând libera învoială între autoritățile orășenești, care au nevoie de transporturi și între țărani”!

Dacă motive serioase, pe care eu, însă, nu le văd, se opun acestei libertăți, vă rog Domnule Ministru, luați măsuri, ca aceste nenorocite corvezi, să se facă, respectându-se, cel puțin, o normă, și anume:

1) Pentru trebuințele instituțiilor deservind numai orașele, să se scoată căruțe „numai din orașe”;

2) Pentru instituțiile deservind întregul județ, să se scoată 1/2 dela orașe, 1/2 dela sate. Am avut ocazia să văd zece de căruțe din orașul Tulcea, venind zilnic în parchetele din apropierea comunei mele și cărând lemne în oraș, pentru speculă, și alte multe căruțe, făcând hamalac în piața și în portul orașului, pe prețuri exorbitante, pe când, în același timp, „sătenii noștri erau siliți să facă transporturi de corvadă”!

Țărani! nu pot privi cu ochi buni părtinirea ce se face orășenilor, în detrimentul lor.

3) Plata transporturilor să se facă pe km. și pe întreaga distanță străbătută dela punctul de unde a plecat omul și până la punctul de destinație, fixându-se prețul de cel puțin 1,50 lei de km.

Această plată n'ar constitui propriu zis răsplata dreaptă și echitabilă, pentru munca grea și timpul pierdut; ar fi totuși o mică compensație, cel puțin a cheltuielilor ocazionate de acest transport.

Am văzut oameni, întorcându-se del. asemenea transporturi, cu hamurile rupte, căruțele sfărâmate, ba uneori chiar cu viclele beteji!

4) Aceste corvezi să se facă numai în zilele când oamenii nu pot eși la munca câmpului.

5) Sărbătorile, să se respecte cu stricteță; și n' fine.

6) Rânduirea căruțelor, să se facă numai pe primării comunelor și nu de jandarmii rurali.

Dacă veți proceda astfel, d-le Ministru, veți face un act de umanitate și dreptate și veți renaște simțământul de încredere al sătenilor în bunăvoința conducătorilor, simțăminte, cari, prin arbitrajul de până acum, au fost înăbușite și amenințate să dispară chiar, în detrimentul și-al lor și-a țării.

N. Bonjuc
Deputat de Tulcea

toleranță de 10%, sub dimensiunile prevăzute de regulamentul legii pescuitului pentru fiecare specie.

7. Pentru hrana familiei se va da fiecare pescar, în fiecare zi când pescuește, un kilogram de pește de fiecare membru al familiei sale, exceptându-se copiii mai mici de 6 ani, din speciile trecute în lista cu preț maximal.

Prin familie se înțelege: tată, mamă și copii cu care locuiesc sub același acoperământ.

8. Pentru înlesnirea alimentării populației din satele Dobrogei se va pune în vânzare la punctele Jurilofca și Sărăchio și la alte puncte unde va fi cu putință, o parte din peștele prins, din speciile ordinare, spre a se destina consumației locale.

9. Pe lângă fiecare Administrație de pescărie va funcționa câte o delegație de 3 pescari vânători, aleși de pescari, pe care administratorii o vor consulta și dela care se vor informa, de câte ori va fi nevoie (sau la date fixe), în pri-

vinja repartizării pescarilor și învoire lor la pescuit pentru fiecare bață, precum și pentru alte nevoi ale lor.

Această decizie se va pune în aplicare cu începere dela 10 Martie 1920.

Ce mai pretind pescarii

1. Trecerea scrumbilor, a zizocli și a somnului mare printre spețele de lux.

2. Peștele ce se vinde cu cota fixă să se dea cel proaspăt la negustori, constituți în syndicate, iar cel sărat la Cooperative.

3. Prețurile fixate de delegații pescarilor, cari au lucrat la Ministerul Domeniilor, să fie puse imediat în aplicare, precum și toate celelalte dispoziții privitoare la vânzarea peștelui de lux să înceapă dela 1 Martie a. c.

4. Expediția și transportul peștelui pe căile ferate, să privească pe cumpărător, Statul dând ordine severe ca peștele să fie încărcat cu precădere, la trenurile de persoane.

Despăgubirile

Duminică dim., comisiunea parlamentară pentru despăgubirile de război alcătuită din d-nii: Bălanescu, I. T. Ghica, Dumitriu, Ciocărtian și Moldovan a ținut o consfățuire la Camera, de față fiind d-nii: Aurel Vlad, Dănilu Marcu director R. R. R. și M. Manolescu, directorul refacerii din ministerul de industrie.

S'a decis, să se înmulțească numărul comisiilor care lucrează la preluarea pagubelor de război, pentru ca să işburească cât de curând, la o soluțiune. Daunajii vor primi titluri de stat, pe care să le poată negocia.

S'a mai decis ca acele comisiuni care lucrează pentru despăgubirile din fostele zone de luptă și din Dobrogea, să verificice cât de sumar declarațiile daunajilor, pentru înlesnirea soluționării.

Un monument închinat vitejilor dobrogeni la Tulcea

Inițiativa d-lui col. Dobrogeanu

Intr'o scrisoare plină de duioșie, aceia care a apărut o viață întreagă, în timp de pace, cu scrisul, iar în război, alături de bravii lui ostași, cu toată bravura, Dobrogea, d. col. Marin Ionescu Dobrogeanu, actualmente comandant al reg. 73 Tulcea, ne cere sprijinul într'o inițiativă ce a luat de „a nemari pe bravii, cari au căzut în zilele de glorie efermă, de 23 și 24 August 1916, la Turtucaia”.

E un apel, la care nu e ostaș supraviețuitor al acelor „zile”; nu e părinte cernit de „gloria efermă” dela Turtucaia; nu e văduvă sau orfan scos din țarnă de Crucea Roșie Americană; nu e familie dobrogeană nerestaurată de faimoasa Comisie de refacere, care să nu-și sea ultimul obol pentru imortalizarea într'un monument a acolora, cari au făcut să deschidă ochii mari fâuritorilor de mai târziu ai României Mari.

Excelentul luptător dobrogean ne scrie că nu vrea să închidă ochii, până nu va vedea împlinite aceste două monumente: unul la Tulcea și altul la Constanța.

Ne asociem cu toată inima la dorința d-lui colonel Dobrogeanu, și nu știm cum să îndemnăm mai bine pe toți concetățenii noștri ca să contribuie la ridicarea acestor două „pietre”, care vor apăsa ca niște grele muștrăți, pe unii și vor tălța ca două aripi de mângâiere, pe alții.

C. N. S.

Reproducem și apelul adresat de Comitetul de acțiune:

Cetățenilor orașului și județului Tulcea

Nu s'a răcit de tot țărâna de pe mormintele bravilor ostași ai regimentelor tulcene. Memoria lor e încă proaspătă în mintea noastră a tuturor, care am avut norocul să vedem înălțându-se d'asupra mormintelor acestor viteji, o Românie nouă și mărită, care coprinde în hotarele ei pe frații noștri de peste Carpați și de dincolo de Prut.

Ne împlinim o datorie sfântă către aceia care și-au vărsat sângele pentru întregirea neamului ca să-i prea mărim și să le eternizăm memoria printr'un monument înălțător de suflete și nepieritor la vremuri.

Nu va fi numai o podoabă a orașului nostru, ci mai ales el va fi o pilă pentru generațiile viitoare. Templul acesta evocator de virtuți strămoșești, ridicat într'ă Domnirea ostașilor tulcenți, morți în campania din 1916—18, numai al Tulcenilor trebuie să fie. Va rămâne o mare mândrie a județului, dacă glasul nostru de acum nu va trece dincolo de hotarele lui. De-veza la muncă să ne fie: „Prin noi înșine”.

În numele comitetului de inițiativă instituit pentru ridicarea acestui monument, noi membrii de acțiune facem un apel călduros la sentimentele de patriotism ale Tulcenilor din Oraș și Județ, să contribuie fiecare în măsura puterii lui, pentru mărețul scop ce urmărim.

Obolu! fiecă-uia din voi, iubiți cetățeni, va fi cu mult mai prețios decât dinarul văduvei din Sfânta Scriptură, în împrejurările grele prin care trecem astăzi.

De aceea mulțumiri ce vă aducem sunt cu atât mai bine meritate, cu cât d'înălțarea voastră este mai înălțătoare, și aceasta vă face onoare

Tulcea, 20 Ianuarie 1920.

Președintele comitetului de acțiune
Col. Ionescu-Dobrogeanu,
comand. reg. 73
Vice-Președinți: Grigore Vanilu,
prefectul jud. Tulcea și lt. col. Berindei,
comand. reg. 33
Casier, G. Demetrescu, administrator
finanțiar-Tulcea.
Secretar, P. Demetrescu, avocat Tulcea.

D-I Vaida-Voevod în străinătate

— Un interview, impresii —

D. G. Lambridis a trimis din Paris ziarului grecesc din București, „Ethnos”, al cărui corespondent este, următoarele comunicări făcute de d. Vaida-Voevod „mai ziarist francez. Pentru cetitorii noștri le traducem după acest ziar, însoțindu-le de comentariile d-lui Lambridis:

„După ce am convenit cu personalitățile franceze, care au arătat față de România interesul cald pe care îl cunoașteți, am socotit o datorie a mea să mă înfățișez și în Londra, după cum planuiesc să mă duc în curând la Roma. Cred că noi, reprezentanții Statelor mici, trebuie să ne găsim în raporturi personale cu bărbaiții politici ai Puterilor Mari, căci reconstituirea țării noastre nu este posibilă fără să avem în vedere sfaturile pe care experiența lor pot să ni le dea, pe lângă ajutorul material și moral.

„Am fost primit la Londra cu cea mai mare bunăvoință, și am găsit, la oamenii politici englezi, multă pricepere pentru toate problemele referitoare la România. „Sunt fericit putând să spun că țara noastră este considerată în Anglia ca o țară cu adevărat prietenă și aliată.

„Faptul că bărbaiții noștri politici n'au putut în trecut să cultive legături personale cu dirigitorii Marilor Puteri rezultă din greutatea interne, căci erau forțați să conducă fără întrerupere lupta partidelor și deci nu puteau să găsească vremea necesară de a-și părăsi țara, cât timp se aflau la cârma statului.

„Guvernul meu este sprijinit de un bloc de partide alese prin votul universal și având aproape aceleași programe.

„Avem Președinte al Camerei pe d. Iorga, care este și cel mai mare savant și istoric pe care l-a avut neamul românesc până astăzi și care se bucură de o foarte mare autoritate în fața tuturor partidelor și ca atare posedăm prestigiul și capacitatea de muncă parlamentară mult mai mare decât orice alianță parlamentară a vechilor partide oligarhice. Situația internă a țării se găsește în plin progres și înaintează cu pași siguri și răpezi deși reorganizarea internă se îsbește de greutatea inevitabile, dat fiind că țara a suferit multă vreme stăpânire străină.

„Situația aceeași însă îmi da întreaga învișe să-mi împlinesc însărcinările de Ministru de Externe. Sunt sigur că prezenta mea aici va fi atât de folositoare țării mele, încât să precumpănească micile greutăți interne, care pot rezulta din pricina lipsei mele din țară.

„Într'un Parlament democrat, cum este actualul Parlament român — și cum vor fi de ai, în țoloto toate Parlametele române care se vor alege prin votul universal — nu personalitatea primului-ministru este care decide direcția chestiilor, ci faptul că omul politic care reprezintă guvernul este expresia faptică a sentimentelor ce conduc majoritatea democratică a Parlamentului.

„Îmi dau bine seama a simpatia și încrederea ce am înmăpșinat în prețurile vizitelor mele la Paris și Londra se îndreptăază, nu numai către persoana mea, ci către duhul democratic care caracterizează noul Parlament român. Deosebirea dintre acest Parlament și vechiul sistem politic a produs încrederea aceasta și a prețurii primirea foarte binevoitoare, pe care am aflat-o la Paris și Londra.”

Comentariile corespondentului grec sunt următoarele: „Dacă cuvintele d-lui prim-ministru Vaida-Voevod ar avea nevoie de confirmare, aș fi foarte fericit să o fac. De fapt n'am avut prilej să văd de-aproape cum a fost primirea care i s'a făcut la Londra de către corcurile oficiale și în genere de către conducătorii. Dar mi s'a dat prilejul să văd acest lucru în Paris: vizitând des cercurile românești și având fericirea să cunosc bine

pe primul-ministru (bucru care mi-a dat adesea prilejul să mă găsesc în cancelaria sa din marele hotel de pe Avenue François I er, unde reprezentanța română s'a adunat în conferință), am de o săptămână destule dovezi zilnice de activitatea foarte productivă și, în același timp, de caldul răsunet pe care personalitatea primului-ministru român și bogata sa oratorie convingătoare o găsesc în cercurile franceze și în cercurile financiare internaționale din Paris.

Văd cum defilează prin anticamera primului-ministru, într'o singură dimineață, miniștri francezi, deputați dintre cei mai puternici și dintre cei mai cu greutate în chestiile de politică externă, cum este Franklin Bouillon (cu care a dejunat astăzi), plenipotențiar al Marilor Puteri, directori ale celor mai puternice instituții de credit și de industrie din Franța, directori de ziare, artiști dintre cei mai renumiți, gazetari dintre cei mai distinși.

De fapt, d. Vaida-Voevod a lucrat pentru țara sa cu un fanatism și cu un zel cu totul excepțional. Dacă România ar cunoaște exact ce a făcut pentru ea în străinătate primul ei ministru în această vreme, s'ar încredința că soarta ei se află pusă în mâni bune. Activitatea d-lui Vaida e vrednică să slujească drept pildă de jertfă și de patriotism. Începându-și lucrul la orele 8 dimineața, nu-și întrerupe munca înainte de orele 2 după miezul nopții. Singurele pauze ce și le impune sunt în vremea pe care cu zgârcenie o acordă prânzului său foarte simplu.

Sincer, foarte simpatizat pentru simplitatea și adâncimea sa neprefăcută, democrat în actele sale până la gradul ce produce uimire, a câștigat simpatia tuturor acestor cercuri, producând o atmosferă caldă de preocupare sinceră pentru drepturile, nevoile și interesele României.

Nu ești, în urma celor văzute aici, să ghicești ce primire va fi avut în Londra. Și acum nu găsesc îndrăzneță afirmarea multor confracți francezi că steaua unui puternic om politic, idealist, dar și realist, contemporan dar și vestitor de evoluție politico-socială gradată și fiziologică răsare în România.

Nu vreau să închin acest articol fără să împărtășesc cetitorilor impresia care neluceat se împuternicește aici, în cercurile cele mai competente și după care rezultatele sigure ale poliției inteligente, sincere, măsurate și practice a d-lui Vaida nu vor întârzia mult să devină simțite în situația straturilor economice și a valutei românești.

Îmi pare rău că sunt oprit din motive binecuvântate să spun mai mult asupra acestui obiect. Dar nu vreau întârzia s'o fac îndată ce vom putea vorbi deschis. Înălțarea economică a României interesează și trebuie să intereseze în gradul cel mai înalt, nu numai pe Grecii din România, dar și Regatul grecesc.

(După ziarul grec, se „Ethnos” trad. de N. P.)

Un monument

pentru

Invățătorii morți în serviciul Patriei

LISTĂ de SUBSCRIȚIE

Trifon Oprea	Lei 100.00
Const. N. Sarry	300.00
Scarlat Vărnăv	500.00
D. Eftimie	30.00
Vasile Lepădatu	100.00
Lucrăția V. Lepădatu	100.00
Maria P. Ștefănescu	100.00
Gheorghe Mușetescu	100.00
Ștefan C.	100.00
Gr. Cosmescu	100.00
Victor Slăvescu	100.00
Total	Lei 1730.00

Chestiunea Pescărilor

Deciziunea Ministerului Domeniilor

Am vorbit în numărul precedent, de agitațiunea pescarilor din Dobrogea și sudul Basarabiei, cari, după Congresul ținut la Galați, au trimis o delegațiune la București.

Conduși și susținuți de d. Gh. Cristea, deputat de Tulcea, reprezentanții pescarilor, în urma tratativelor urmate cu d. Mihălașe, ministru al domeniilor, au obținut următoarea decizie, ce urmează a fi pusă în aplicare cu începere dela 10 Martie a. c.

Ce au obținut pescarii

1. Speciile: țegă, morun, năsefru, păstrușă, viza, șalsu și crap mai mare de 4 kg., proaspăt sau sărate, precum și icrele negre, icrele de chefal și otelul, se vor vinde prin licitație publică pe piețele de vânzare a peștelui.

Toate celelalte specii, ne enumerate mai sus, se vor vinde de Stat orașelor și satelor, prin delegații lor, cu prețurile maximale ce se vor fixa de Ministerul Domeniilor și accepta de Ministerul Industrii și Comerțului.

2. Aceste prețuri vor fi revizuite, ori de câte ori va fi nevoie, de o Comisiune, ce se va învini la reședința Administrației Pescărilor din Brăila, și care se va compune din:

Un reprezentant al Ministerului de Agricultură și Domenii.

Un reprezentant al Ministerului de Industrie și Comerț.

Reprezentanți ai pescarilor vânători.

Reprezentanți ai comercianților de pește, și

Reprezentanți ai pescărilor particulare.

Supravegherea aplicării măsurilor privitoare la vânzarea în detaliu și contro-

lul comerțului în țară se va face prin organele Ministerelor de Interne și de Industrie și Comerț (Direcția Aprobării și Comerțului și prin cele ale polițiilor comunale).

3. Administrația pescărilor din Tulcea va lua toate măsurile în vederea organizării serviciului de transport regulat al peștelui, dela cherhanale la piețe, servindu-se atât de vasele Statului cât și de barcazele pescarilor, cărora în acest caz le va plăti, după învoială, spezele convenite pentru partea de pește ce aparține Statului. Transportul se va face și de pescari cu orice mijloace, chiar cu căruțele, Administrația pescărilor prevenind orice întârziere în transportul peștelui.

Administratorii de pescărie vor lua în acest scop înțelegere cu toți cherhanagii și vor lua toate măsurile pentru a înlesni transportul și a-i lăsa convenita libertate de mișcare.

4. Nu vor mai fi impuși pescarii la taxe de stat și chiria locului pe care-și construiesc colibe provizorii, în interesul pescuitului, acolo unde s'ar mai încasa asemenea taxe.

Pescarii vor da însă o declarație scrisă — pe formulare tipărite de Direcția Pescărilor — că acest fapt nu le constituie vreo drept de servitute sau de proprietate.

5. Administrațiile vor constitui depozite de sare, în bață, care se va pune la dispoziția cherhanagilor cu prețul de cost.

6. În mod excepțional, în acest an, atât la mare și Dunăre, cât și în bălți epoca de crujare va fi dela 1 Mai la 1 Iunie st. n.

Pentru măsurile înalte se admitem o